

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/151/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812208600
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8812208600.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Daniely Babinovej v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., Údernícka 5, Bratislava, zast. Tomáš Kušnir, s.r.o., Údernícka 5, Bratislava proti žalovaným 1/ V. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, 2/ H. G., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. č. XXX, 3/ S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. č. XXX o zaplatenie 632,96 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 27.11.2012 č. k. 9C/108/2012-29 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Vykonaným dokazovaním prvostupňový súd zistil, že žalovaný v 1/ rade podpísal prvú dohodu o uznaní dlhu pôvodnému veriteľovi 26.11.2007. Dňa 19.06.2011 spoločne so žalovanými v 2/ a 3/ rade podpísal dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznanie záväzku ako dlžník a žalovaní v 2/ a 3/ rade ako osoby pristupujúce k záväzku. Žalovaní vzniesli námietku premlčania, ktorú v tomto konaní súd prvého stupňa posudzoval. Uviedol, že ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky boli žalovaní do omeškania so zaplatením dlžnej sumy 1167 dní, teda 3 roky a 72 dní. Pri závere o tom, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah, na ktorý je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka a aj na právne úkony nadväzujúce na uzavretie zmluvy je potrebné aplikovať ustanovenia upravujúce spotrebiteľské vzťahy. K uznaniu dlhu žalovanými tak došlo v čase, keď dlh už bol premlčaný. Ďalej prvostupňový súd uviedol, že uznanie záväzku žalovanými bolo vykonané na predtlačí žalobcu, táto listina bola označená ako dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznanie záväzku, ktoré označenie môže u bežného občana - spotrebiteľa s minimálnym právnym vedomím za určitých okolností, keď je zo strany veriteľa, resp. jeho právneho nástupcu upozorňovaný, ba až zastrešovaný možným súdnym konaním, priviesť k rozhodnutiu uzavrieť takúto dohodu o splátkovom kalendári v snahe zabrániť jeho postihu a urovnať svoje záväzky voči druhej strane. V ďalšom si však možno často ani neuvedomuje, aké ďalšie prehlásenia podpísal, prípadne k akým ďalším povinnostiam alebo sankciám sa zaviazal, navyše, keď samotná dohoda je vypísaná vo všetkých bodoch zástupcom druhej strany. Prehlásenie žalovaných o vedomosti premlčania dlhu a o jeho následkoch tak, ako bolo vykonané v dohode o uzavretí splátkového kalendára a uznanie záväzku z 19.06.2011 nezakladá právny následok uznania premlčaného dlhu tak, ako to vyžaduje § 558 OZ. S ohľadom na vznesenú námietku premlčania súd prvého stupňa žalobu zamietol. O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zmeniť tak, aby jeho žalobe bolo vyhovené, alternatívne navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V podanom odvolaní poukazuje na to, že v čase podpísania prvej dohody 26.11.2007 rozhodne dlh jeho právneho predchodcu premlčaný nebol a to isté platí podľa jeho názoru aj pre dohodu z 19.06.2011. Podľa žalobcu súd vychádzal z nepreukázaných skutočností ohľadom dlžky omeškania dlžníka s úhradou splátky, keď podľa jeho názoru tak on, ani jeho právny predchodca nijakým spôsobom neukončil záväzkovo právny vzťah uzatvorený medzi postupcom a žalovaným. Vzhľadom na uvedené súd nemohol mať ukončenie zmluvy a splatnosť pohľadávky za preukázané a teda mal nárok posudzovať podľa § 103 Občianskeho zákonníka. Zdôrazňuje, že úprava obsiahnutá v § 558 Občianskeho zákonníka spája vedomosť toho, kto uznal premlčaný dlh o jeho premlčaný so vznikom vyvrátenej domnienky, že dlh v čase uznania trval. Daným postupom súdu podľa žalobcu dochádza k popretiu procesnej zásady rovnosti účastníkov a k neprimeranej ochrane spotrebiteľa vedúcej k úplnému zbaveniu zodpovednosti spotrebiteľa za plnenie svojich povinností. Konanie žalovaného v 1/ rade s ohľadom na uvedené nemožno považovať za morálne a čestné a nemožno súhlasiť s tým, resp. je absurdné, aby takémuto konaniu bola zo strany súdu poskytnutá ochrana. Žalovaný v 1/ rade po tom, čo sa oboznámil s obsahom oboch dohôd svojím podpisom svoj existujúci záväzok uznal. Nebol k podpisu dohody žiadnym spôsobom donútený. Z dokazovania ďalej nie je zrejmé, ako súd dospel k záveru, že dohoda o splátkach v čase, keď pohľadávka veriteľa nebola premlčaná, je nekalá obchodná praktika. V tejto súvislosti neobstojí ani argumentácia, že žalovaný ako spotrebiteľ si zhoršil svoje zmluvné postavenie. Tieto tvrdenia súdu sa nezakladajú na vykonanom dokazovaní. Súd neprihliadol na dôkaz, že žalovaný sa dohodol s veriteľom na splátkach, uznal svoj záväzok voči žalobcovi, ide v tejto súvislosti o neodôvodnenú ochranu žalovaného ako spotrebiteľa a porušenie zásady rovnosti účastníkov konania, ktoré vedie k tomu, že osoby, ktorým bol poskytnutý úver, tento nakoniec nebudú musieť vrátiť. Takýmto postupom súdu budú veritelia nútení neposkytovať dlžníkom možnosť splácania dlhu v splátkach, ale okamžite pohľadávky uplatniť na súde. V zmysle týchto dôvodov navrhol žalobca podanému odvolaniu vyhovieť.

Žalovaní sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v zmysle zásad uvedených v § 212 ods. 1, 2 O. s. p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a zistil, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je. Súd prvého stupňa vo veci dostatočne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil, o veci správne rozhodol a skutkové zistenia prvostupňového súdu majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 100 až § 110).

Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je 3-ročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo po prvý raz.

Podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za 10 rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za 10 rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od plynutia tejto lehoty.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred nepriateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzatvorené podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Ako je zrejmé z obsahu spisu, dňa 26.11.2007 bola uzatvorená dohoda o uznaní dlhu a jeho splácaní medzi právnym predchodcom žalobcu spoločnosťou Consumer Finance Holding a.s. a žalovaným v 1/ rade. Podľa obsahu tejto dohody žalovaný v 1/ rade ako dlžník uznával čo do dôvodu a výšky svoj záväzok voči veriteľovi, ktorý pozostával z pohľadávky 22.942 Sk s príslušenstvom a zaviazal sa ho uhradiť v 10-tich mesačných splátkach pod následkom straty výhody splátok. Dňa 19.06.2011 bola uzatvorená už medzi účastníkmi konania dohoda o uzavretí splátkového kalendára a o uznaní záväzku, ktorý vznikol na základe zmluvy uzatvorenej s právnym predchodcom žalobcu Consumer Finance Holding a.s. a týka istiny 662,96 Eur s prísl.

Vykonané dokazovanie potvrdzuje, že v čase uzatvárania dohody o uznaní dlhu 26.11.2007 ešte predmetná pohľadávka premlčaná nebola, avšak napriek tomu nemožno túto dohodu uznať ako platný právny úkon, a to s poukazom na nekalú obchodnú praktiku, ktorá bola voči žalovanému v 1/ rade ako spotrebiteľovi aplikovaná zo strany zástupcu právneho predchodcu žalobcu pri uzatváraní predmetnej dohody. Ide nepochybne o formulárovú zmluvu, ktorej obsah žalovaný v 1/ rade ako spotrebiteľ ovplyvniť nemohol a podpisom takejto dohody došlo k predĺženiu premlčacej lehoty z pôvodnej doby 3 rokov na 10 ročnú premlčaciu lehotu uvedenú v § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Stalo sa tak evidentne bez objektívnej vedomosti žalovaného v 1/ rade ako spotrebiteľa a o zmene tohto právneho režimu premlčania dlhu zo strany zástupcu právneho predchodcu žalobcu nebol upozornený, pričom takáto zmena je zjavne v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa.

Predĺženie premlčacej lehoty je zjavne nevýhodné vo vzťahu k žalovanému ako k spotrebiteľovi, ide o konanie, ktoré smeruje k spôsobeniu nerovnováhy vo vzťahu medzi žalobcom ako dodávateľom (resp. jeho právnym predchodcom) a žalovaným ako spotrebiteľom, pokiaľ sa podpis takejto dohody nesprievádza s riadnym vysvetlením a poučením zo strany žalobcu vo vzťahu k žalovanému, aké právne následky má podpis spornej dohody. Tento záver pritom platí aj v situácii, že predmetný dlh ešte premlčaný nebol.

Pokiaľ ide o dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku z 19.06.2011 je zrejmé, že táto bola uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným v 1/ rade ako dlžníkom a žalovaní v 2/ a 3/ rade sú osobami prístupujúcimi k záväzku podľa § 533 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti súd prvého stupňa správne poukázal na to, že z dokladov predložených v tomto konaní zo strany samotného žalobcu nepochybne plynie, že už ku dňu postúpenia pohľadávky boli žalovaní v omeškaní so zaplatením dlžnej sumy 1167 dní a teda nepochybne po dobu viac ako troch rokov. Aj v prípade dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, ktorá bola uzatvorená medzi všetkými účastníkmi konania, platí to, že spĺňa všetky predpoklady pre to, aby bola podriadená pod článok 3 ods. 2 Smernice Rady 93/13/EHS, pretože ide o typickú predformulovanú štandardnú zmluvu a nebolo preukázané, že by jednotlivé podmienky uvedené v tejto zmluve boli so spotrebiteľmi - žalovanými individuálne dohodnuté. Nebolo zistené, že by žalovaní vedeli o premlčaní dlhu tak, ako to vyžaduje § 558 Občianskeho zákonníka, keď uznať možno aj premlčaný dlh, ale uznávací prejav dlžníka bude mať právne účinky len vtedy, ak dlžník vedel, že dlh je premlčaný, čo žalobca v konaní nepreukázal. Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku má charakter spotrebiteľskej zmluvy, pretože bezprostredne nadväzuje na predchádzajúce dojednania spotrebiteľského charakteru s právnym predchodcom žalobcu.

Aj podpisom tejto dohody došlo k predĺženiu premlčacej lehoty z pôvodnej doby 3 rokov na 10-ročnú premlčaciu lehotu, uvedenú v § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka bez vedomosti žalovaných ako spotrebiteľov o zmene tohto právneho režimu premlčania dlhu, na čo zo strany zástupcu žalobcu neboli upozornení. Takáto zmena je v neprospech žalovaných ako spotrebiteľov a takéto konanie je

potrebné hodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku v zmysle § 7 ods. 2 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z. z., podľa ktorého sa obchodná praktika považuje za nekalú, ak je v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti, ktorou sa rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi. Je potrebné zdôrazniť, že obsahom tejto dohody je už uvádzané uznanie záväzku, pričom prehlásenie dlžníkov o vedomosti o premlčaní dlhu je zakomponované do ustanovenia bodu 3 bod 3.1 tejto dohody, a to v časti dohody o splátkach. Už zo samotného znenia dohody nie je zrejmé, aby dlžníci boli poučení o právnych dôsledkoch takejto dohody, ktorá zároveň obsahuje aj formu splnenia záväzku, rozhodcovskú doložku v prípade riešenia sporov aj záverečné ustanovenia.

Súd prvého stupňa napokon správne posúdil nárok žalobcu v nadväznosti na uplatnenú námietku premlčania zo strany žalovaných a rozhodol správne, pokiaľ žalobu zamietol. S poukazom na uvádzané dôvody aj odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 219 O. s. p.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov, žalovaným trovy v tomto štádiu konania nevznikli a ani ich náhradu neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.